

در رساله حجاب از امام صادق علیه السلام

المنطق

علت تامه

جلسه ۱۶۰

استاد فرخی

الف: نکات مهم:

۱. وقتی علت تامه پیدا شد؛ معلول تحقق می یابد.

۲. هر یک از علل صوری، مادی، فاعلی و غایی به تنهایی علت ناقصه اند.

سوال :

پس چگونه علت های چهارگانه در برهان لمی حد وسط واقع می شوند در حالی که علت تامه نیستند؟

جواب:

علل اربعه در صورتی حد وسط واقع می شوند که بقیه علل مفروض واقع شوند و موجود باشند.

ب: نکته ها :

۱. در موجودات مادی ما به علل چهار گانه نیاز داریم، ولی در موجودات غیر مادی به علت مادی و صوری نیاز نداریم.

۲. وقتی علت صوری حاصل می شود که علل سه گانه دیگر فرض شده باشد و موجود باشد.

۳. فرض وجود علت غایی وقتی است که علت های دیگر تحقق یابد.